

News from the Regions

E-FILING - SERBIA'S EXPERIENCE

Submitted by Dimitrije Sujeranovic, Milan Nikolic, Bojan Jelic, and Dragan Obrenovic

The large number of old pending cases is a major challenge facing Serbia's courts. Faster court proceedings and improved efficiency of the judicial system depend on several factors, most importantly good case management and communication between courts and parties. Serbian trials require extensive exchanges of documents at every stage of the proceeding, and unsuccessful postal delivery of court documents is one of the major causes of delays. Furthermore, overburdened court budgets cannot cover the increasing costs of postal services. Attorneys also expressed a desire to file documents electronically, as they do with so many other transactions in today's world. Responding to these issues, the USAID funded Separation of Powers Program (SPP) introduced electronic filing - a revolutionary service in Serbian judiciary allowing courts and parties to instantaneously and securely exchange documents via email.

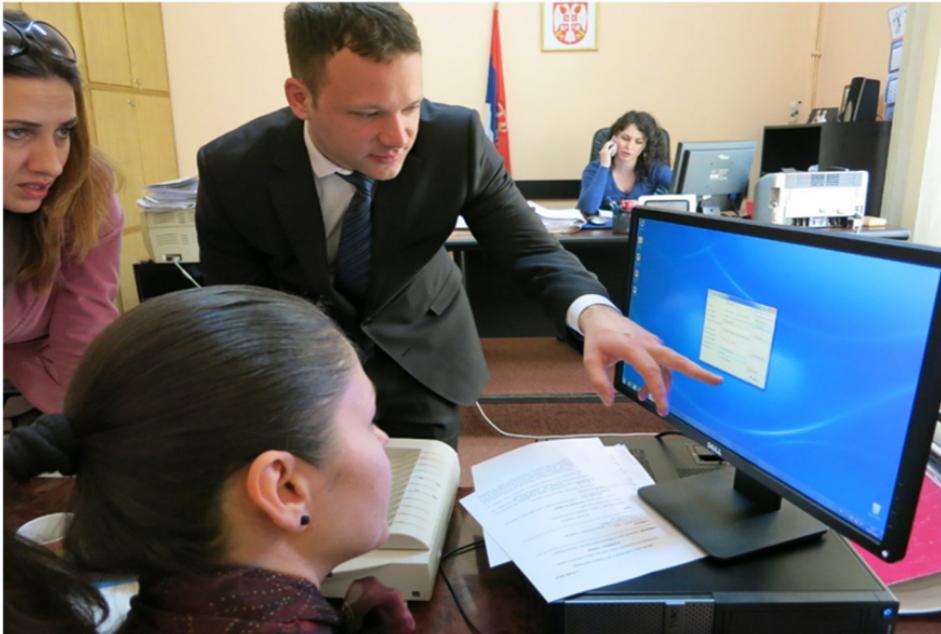
Previous USAID donor projects and increasingly pervasive technology laid the groundwork for this effort. The Commercial Court Administration Strengthening Activity (CCASA) project, successfully introduced a modern case management system (AVP) in commercial, basic and higher courts in Serbia. Based on information in AVP's database, CCASA also developed and implemented the on-line Portal of Serbian Courts (portal.sud.rs), which enables 24/7 review of case information for all citizens via the Internet, in accordance with relevant laws and regulations. Building on these efforts, SPP successfully piloted electronic exchanges among attorneys, bankruptcy administrators and selected courts. The methodology builds on the existing AVP case management system in the courts, and is envisaged as "closing the court circle", by allowing parties to electronically communicate with the courts, and for the courts to keep information about the cases in electronic form.

Due to limited resources, but also to minimize risk and build incrementally, SPP started piloting electronic communication in several medium sized courts without any investment in advanced technological tools. Regular e-mails with attached documents signed electronically with cards issued by the post office are used to exchange briefs and subpoenas. The electronic signatures secure the content of all motions

and petitions and provide proper identification of all participants in the court proceedings. The next step will be creation of an online platform where attorneys will be able to register and upload documents and metadata directly into the case management system which will further speed up court proceedings, reduce work in the Registry Office and decrease a need for court visits by attorneys and parties.

There are numerous benefits identified in the very early stages of the project. In the first place, electronic communication led to cheaper transaction costs and faster exchanges. In a court system that has reduced the number of courts over the last five years, electronic communication bring better access to justice - attorneys can file documents at any time from any place that has internet access. In the long run it is expected that e-filing will also lead to better transparency because all case documents will be accessible on line.

This pilot phase showed that there are no legal or technical obstacles for further development of this methodology in the Serbian judiciary. Procedural laws allow this type of communication and the laws on electronic signature and electronic documents fully support these possibilities. On the technical side the possibilities are unlimited, but the "bottom up" approach used in this project proves that the judiciary does not need the latest technological innovations, but can incrementally find solutions which work for court staff, fit into the judiciary budget and can be expanded as they are increasingly incorporated into the everyday business of the courts.

SPP Project Manager Milan Nikolic Trains Court Staff on Using Electronic Filing in Zajecar Commercial Court During April 2014

Превод извornог текста, објављеног у IACA Билтену бр 7, за децембар 2014.

Новости из региона:

Е-ПОДНОШЕЊЕ – ИСКУСТВА СРБИЈЕ

Аутори: Димитрије Сујерановић, Милан Николић, Бојан Јелић и Драган Обреновић

Велики број старих предмета је највећи изазов с којим се суочава српско правосуђе. Бржи судски поступци и побољшана ефикасност правосудног система зависи од неколико фактора, од којих су најважнији добро управљање предметима и комуникација између судова и странака. Суђења у Србији захтевају обимну размену докумената у свакој етапи поступка, и неуспешна поштанска достава судских докумената је један од главних разлога кашњења. Штавише, преоптерећени судски буџет не може да покрије растуће трошкове поштанских услуга. Адвокати су такође изразили жељу за подношењем докумената електронским путем, као што се то данас чини у бројним другим трансакцијама. Као одговор на ова питања, USAID Програм поделе власти (SPP) увео је електронско подношење –револуционарну услугу у српском правосуђу која омогућава судовима и странкама да тренутно и безбедно размењују документа путем е-мејла.

Претходни USAID донаторски пројекат и технологије које се брзо шире поставиле су темеље овим напорима. Пројекат реформе судске управе привредних судова Србије (CCASA) је успешно увео модеран систем за управљање предметима (AVP) у привредним, основним и вишим судовима у Србији. На основу информација из AVP базе података, CCA је такође развио и увео on-line Портал српских судова (portal.sud.rs), који пружа 24/7 преглед информација о предметима свим грађанима путем интернета у складу са важећим законима и прописима. Ослањајући се на ове напоре, SPP је успешно извршио пробу електронске размене између адвоката, стечајних управника и одабраних судова. Методологија је изграђена на постојећем AVP систему за управљање предметима у судовима и предвиђена је да “затвори судски круг”, омогућавајући странкама да електронски комуницирају са судовима а судовима да сачувају у електронској форми информације о предметима.

Због лимитираних средстава, али и да би се минимизовао ризик као и ради постепене надградње, SPP је отпочео пробе електронске комуникације у неколико судова средње величине без инвестицирања у напредна технолошка средства. Регуларни е-маилови са документима у прилогу потписани електронски са картицама издатим од стране поште користе се за размену поднесака и позива. Електронски потписи обезбеђују садржај свих предлога и петиција и омогућавају правилну идентификацију свих учесника у судским поступцима. Следећи корак биће израда онлине платформе где ће адвокати моћи да се региструју и да постављају документе и метаподатке директно у систем судског управљања што ће додатно убрзати судске поступке, смањити посао у Пријемној канцеларији као и потребе за посетом адвоката и странака суду.

Бројне предности су идентификоване у врло раним фазама пројекта. На првом месту, електронска комуникација допринела је низким трошковима трансакција и броју размени. У судском систему у коме је број судова редукован у последњих пет година, електронска комуникација допринела је бољем приступу правди-адвокати могу подносити документа у свако доба са сваког места које има приступ интернету. Дугорочно се очекује да е-подношење доведе до веће транспарентности јер ће сва документа из предмета бити доступна on line.

Пилот фаза је показала да нема правних ни техничких препрека за даљи развој ове методологије у српском правосуђу. Процесни закони омогућавају овај вид комуникације а закони о електронском потпису и електронским документима потпуно подржавају ове могућности. С техничке стране могућности су неограничене, али приступ “од мањег ка већем” коришћен у овом пројекту доказује да правосуђу нису потребна најновија техничке достигнућа, већ да постепено нађе адекватна решења за судско особље и да се уклопи у правосудни буџет, која се постепено могу проширити већим укључивањем у свакодневни рад судова.

Novosti iz regionala:

E-PODNOŠENJE – ISKUSTVA SRBIJE

Autori: Dimitrije Suđeranović, Milan Nikolić, Bojan Jelić i Dragan Obrenović

Veliki broj starih predmeta je najveći izazov s kojim se suočava srpsko pravosuđe. Brži sudski postupci i poboljšana efikasnost pravosudnog sistema zavisi od nekoliko faktora, od kojih su najvažniji dobro upravljanje predmetima i komunikacija između sudova i stranaka. Suđenja u Srbiji zahtevaju obimnu razmenu dokumenata u svakoj etapi postupka, i neuspešna poštanska dostava sudskih dokumenata je jedan od glavnih razloga kašnjenja. Štaviše, preopterećeni sudski budžet ne može da pokrije rastuće troškove poštanskih usluga. Advokati su takođe izrazili želju za podnošenjem dokumenata elektronskim putem, kao što se to danas čini u brojnim drugim transakcijama. Kao odgovor na ova pitanja, USAID Program podele vlasti (SPP) uveo je elektronsko podnošenje – revolucionarnu uslugu u srpskom pravosuđu koja omogućava sudovima i strankama da trenutno i bezbedno razmenjuju dokumenta putem e-mejla.

Prethodni USAID donatorski projekat i tehnologije koje se brzo šire postavile su temelje ovim naporima. Projekat reforme sudske uprave privrednih sudova Srbije (CCASA) je uspešno uveo moderan sistem za upravljanje predmetima (AVP) u privrednim, osnovnim i višim sudovima u Srbiji. Na osnovu informacija iz AVP baze podataka, CCA SA je takođe razvio i uveo on-line Portal srpskih sudova (portal.sud.rs), koji pruža 24/7 pregled informacija o predmetima svim građanima putem interneta u skladu sa važećim zakonima i propisima. Oslanjajući se na ove napore, SPP je uspešno izvršio probu elektronske razmene između advokata, stečajnih upravnika i odabranih sudova. Metodologija je izgrađena na postojećem AVP sistemu za upravljanje predmetima u sudovima i predviđena je da “zatvori sudske krug”, omogućavajući strankama da elektronski komuniciraju sa sudovima a sudovima da sačuvaju u elektronskoj formi informacije o predmetima.

Zbog limitiranih sredstava, ali i da bi se minimizovao rizik kao i radi postepene nadgradnje, SPP je otpočeo probe elektronske komunikacije u nekoliko sudova srednje veličine bez investiranja u napredna tehnološka sredstva. Regularni e-mailovi sa dokumentima u prilogu potpisani elektronski sa karticama izdatim od strane pošte koriste se za razmenu podnesaka i poziva. Elektronski potpisi obezbeđuju sadržaj svih predloga i peticija i omogućavaju pravilnu identifikaciju svih učesnika u sudske postupcima. Sledeći korak biće izrada online platforme gde će advokati moći da se registruju i da postavljaju dokumente i metapodatke direktno u sistem sudske upravljanja što će dodatno ubrzati sudske postupke, smanjiti posao u Prijemnoj kancelariji kao i potrebe za posetom advokata i stranaka sudu.

Brojne prednosti su identifikovane u vrlo ranim fazama projekta. Na prvom mestu, elektronska komunikacija doprinela je nižim troškovima transakcija i bržoj razmeni. U sudske postupke u kome je broj sudova redukovani u poslednjih pet godina, elektronska komunikacija doprinela je boljem pristupu pravdi-advokati mogu podnosići dokumenta u svako doba sa svakog mesta koje ima pristup internetu. Dugoročno se očekuje da e-podnošenje dovede do veće transparentnosti jer će sva dokumenta iz predmeta biti dostupna on line.

Pilot faza je pokazala da nema pravnih ni tehničkih prepreka za dalji razvoj ove metodologije u srpskom pravosuđu. Procesni zakoni omogućavaju ovaj vid komunikacije a zakoni o elektronskom potpisu i elektronskim dokumentima potpuno podržavaju ove mogućnosti. S tehničke strane mogućnosti su neograničene, ali pristup “od manjeg ka većem” korišćen u ovom projektu dokazuje da pravosuđu nisu potrebna najnovija tehničke dostignuća, već da postepeno nađe adekvatna rešenja za sudske postupke i da se uklopi u pravosudni budžet, koja se postepeno mogu proširiti većim uključivanjem u svakodnevni rad sudova.